

(๓๑)

คำพิพากษา

สำหรับศาลใช้

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ที่ ๙๙๖๖/๒๕๕๙

ศาลฎีกา

วันที่ ๒๘ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

โจทก์

ระหว่าง

นายนิล ต่อทูน ที่ ๑

นายเสียน เทียมเรียง ที่ ๒

นายฉนวนตรี รังรา ที่ ๓

นายสมาน บานตา ที่ ๔

นางบัวลา อินอิม ที่ ๕

นางสาวบัวลย์ โยธาธรรม ที่ ๖

ศาลฎีกา

นางปางทอง บานตา ที่ ๗

นางสำเนียง สายทองเดือน ที่ ๘

นางสายทอง ต๋อศิริ ที่ ๙

นายวรกมล ทองดินอก ที่ ๑๐

นายอ่าง เดชบำรุง ที่ ๑๑

นางละเอียด ชาญชัย ที่ ๑๒

นายดา ปลื้มวงษ์ ที่ ๑๓

นายหลิด พัทธ์พงษ์ ที่ ๑๔

นางสมสง่า ศิลาศรี ที่ ๑๕

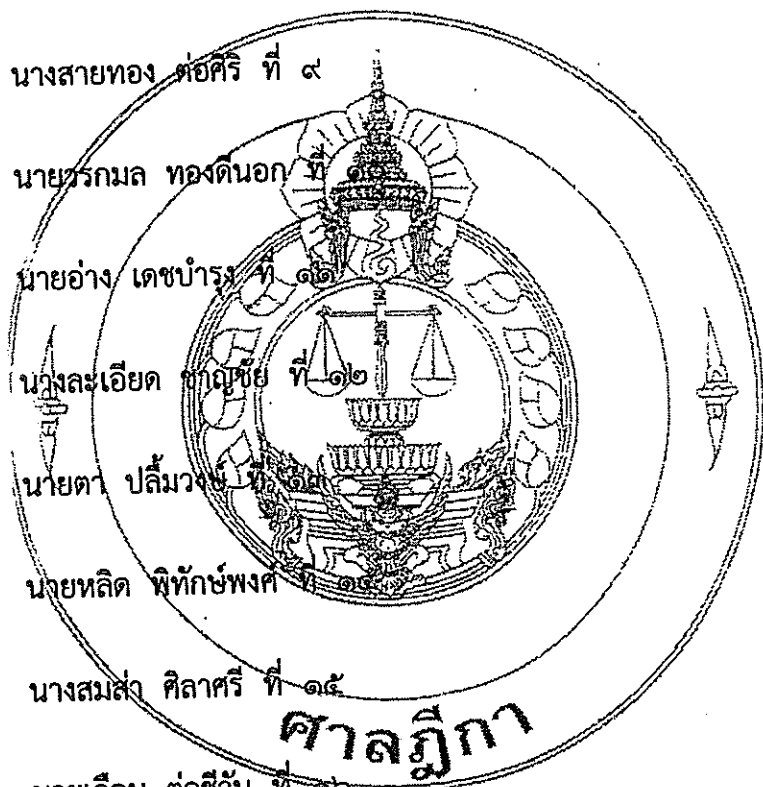
นายเดือน ต่อชีวัน ที่ ๑๖

นางวิไลย แสนสมบัติ ที่ ๑๗

นายสมพร ต่อวิญญา ที่ ๑๘

นายสอาด นามผา ที่ ๑๙

นายปราโมทย์ ผลภิญโญ ที่ ๒๐

นางอรนุช ผลภิญโญ ที่ ๒๑

นายปุ่น พงษ์สุวรรณ ที่ ๒๒

นายไสว จุลละนันท์ ที่ ๒๓

นายต บัญญาชีพ ที่ ๒๔

นายชิตชัย อินอิม ที่ ๒๕

นางประภัสสร อินอิม ที่ ๒๖

นายวิชัย ประไพเมือง ที่ ๒๗

นงเยาว์ คำแท้ ที่ ๒๘

นายเจียง แก้วแย้ม ที่ ๒๙

นายแบน บุคดาสุข ที่ ๓๐

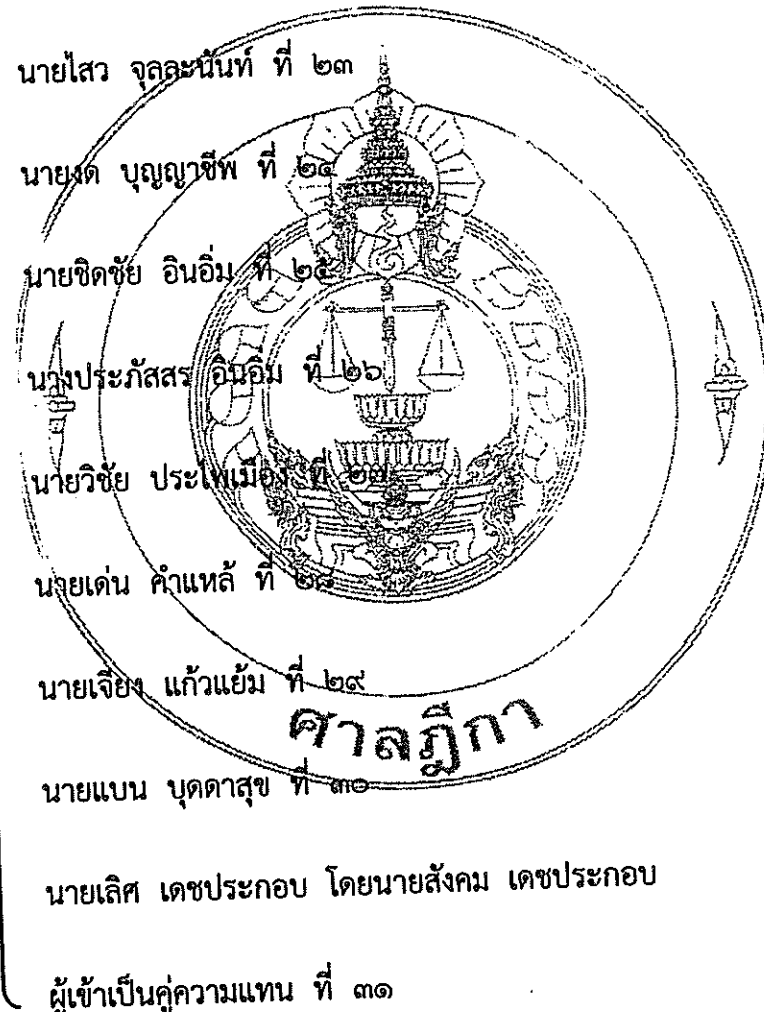
นายเลิศ เดชประกอบ โดยนายสังคม เดชประกอบ

ผู้เข้าเป็นคู่ความแทน ที่ ๓๑

จำเลย

เรื่อง

ละเมิด ขับไล่

(๓๑ ทวิ)

สำหรับศาลใช้

- ๔ -

จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ ฎีกาคัดค้าน

คำพิพากษา

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ลงวันที่ ๑๔ เดือน ตุลาคม

พุทธศักราช ๒๕๕๔

ศาลฎีกา

รับวันที่ ๕ เดือน มิถุนายน

พุทธศักราช ๒๕๕๕

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นองค์การของรัฐ จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๙๙ ปัจจุบันอยู่ในความควบคุมของกระทรวงทรัพยากร

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีนายบุญศักดิ์ บุณยรัตพันธุ์ เป็นผู้อำนวยการ และนายอำนาจ

ชัยภลิจิต เป็นรองผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการโจทก์มีอำนาจหน้าที่จัดการและดำเนินกิจการ

ของโจทก์ หากผู้อำนวยการโจทก์ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองผู้อำนวยการรักษาการแทน

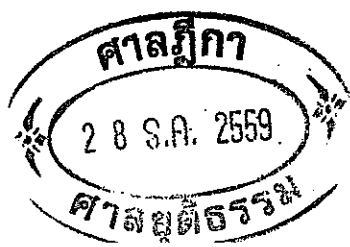
ในการฟ้องคดีนี้ นายบุญศักดิ์ บุณยรัตพันธุ์ ผู้อำนวยการโจทก์ เปรียบการต่างประเทศ จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

นายอำนาจ รองผู้อำนวยการโจทก์ จึงเป็นผู้รักษาการแทน โจทก์ได้รับอนุญาตให้ทำการปลูกป่า

ดูแล และบำรุงรักษาตลอดจนการใช้ประโยชน์สวนป่าคอนสาร ซึ่งตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

ป่าภูซำผักหนามในท้องที่ตำบลโนนคูณ ตำบลห้วยยาง และตำบลทุ่งพระ อำเภอคอนสาร

จังหวัดชัยภูมิ ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างโจทก์กับกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒

จำเลยทั้งสามสืบเอ็ดและบริวารร่วมกันเข้าไปก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ

อันเป็นการทำลายป่า หรือเข้าไปยึดถือครอบครองป่าเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่นโดย

ไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือยึดถือครอบครองทั้งประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดิน

ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียแก่สภาพป่าสงวนแห่งชาติ

บริเวณแปลงปลูกป่าปี ๒๕๒๒ (๒๕๕๐) ของสวนป่าคอนสารเนื้อที่ประมาณ ๘๔ ไร่ ซึ่งโจทก์

ปลูกต้นยูคาลิปตัสอันเป็นไม้เศรษฐกิจไว้เต็มแปลง การที่จำเลยทั้งสามสืบเอ็ดและบริวารเข้า

ยึดถือครอบครองพื้นที่ที่โจทก์ปลูกต้นยูคาลิปตัส โดยเข้าปลูกเพิงพักอาศัยถาวร และปลูกพืช

และไม่ยื่นต้นระหว่างแนวต้นยูคาลิปตัส ทั้งยังขัดขวางการเข้าไปดูแลรักษาต้นไม้ของโจทก์โดย

ตั้งด่านกั้นทางเข้าออก พร้อมจัดเวรยามและชุดรักษาความปลอดภัยเพื่อขัดขวางไม่ให้โจทก์

เข้าไปทำการบำรุงและดูแลรักษาต้นยูคาลิปตัส อันมีต้นยูคาลิปตัสที่โจทก์ปลูกไว้ไม่เจริญเติบโต

ตามกรอบเวลา อีกทั้งจำเลยทั้งสามสืบเอ็ดและบริวารได้ตัดฟันต้นไม้บางส่วนในแปลงปลูกป่า

ของโจทก์ ทำให้สวนป่าเสื่อมสภาพและเกิดการพังทลายของหน้าดิน การกระทำดังกล่าว

เป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์และทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้บังคับจำเลยทั้งสามสืบเอ็ด

พร้อมบริวารออกจากสวนป่าคอนสารแปลงปลูกป่าปี ๒๕๒๒ (๒๕๕๐) ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

ป่าภูซำผักหนาม ตำบลทุ่งพระ อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ตามแผนที่พิพาทเอกสาร

ท้ายฟ้องหมายเลข ๖ (ที่ถูก เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๕) ให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและต้นไม้

ที่จำเลยทั้งสามสิบเอ็ดและบริวารปลูกไว้ในที่ดินสวนป่าแปลงดังกล่าว และปรับสภาพพื้นที่สวนป่า

ให้กลับคืนสู่สภาพเดิม ห้ามจำเลยทั้งสามสิบเอ็ดและบริวารเข้าเกี่ยวข้องกับสวนป่าดังกล่าวอีก

จำเลยทั้งสามสิบเอ็ดและบริวาร คณะกรรมการบริหารของโจทก์ไม่ได้มอบอำนาจ

ให้นายมนูญศักดิ์ ต้นศิริวัฒน์ ผู้อำนวยการของโจทก์ดำเนินคดีนี้ เมื่อนายมนูญศักดิ์ไม่สามารถ

ปฏิบัติหน้าที่ได้ นายอำนาจ ชิงกลิ่นดี กรรมการบริหารการแทนผู้อำนวยการของโจทก์

จึงไม่มีอำนาจดำเนินคดีแทนโจทก์ไปด้วย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง และโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง

จำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๐ ถึงที่ ๒๓ ที่ ๒๗ และที่ ๒๘ เนื่องจากจำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๒ และ

ที่ ๒๓ เข้าไปเยี่ยมเยียนชาวบ้าน สวนจำเลยที่ ๒๐ ที่ ๒๑ ที่ ๒๗ และที่ ๒๘ เข้าไป

ตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อแก้ไขปัญหา มิได้เข้าไปยึดถือครอบครองแผ้วถางหรือทำให้สวนป่าในที่ดิน

ตามฟ้องเสียหาย สวนจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๙ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ และที่ ๒๙

ถึงที่ ๓๑ ได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินตามฟ้องมาก่อนในปี ๒๕๒๑ โจทก์เข้าไปปลูกสร้าง

สวนป่าคอนสารทับที่ดินทำกินของราษฎรและจำเลยดังกล่าว เมื่อเกิดข้อพิพาทและมีการร้องเรียน

ผ่านหน่วยงานราชการต่าง ๆ ต่อมาคณะกรรมการอำนวยการเพื่อแก้ไขปัญหาของเครือข่าย
ปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการได้มีมติผ่อนผันให้ราษฎร
อยู่อาศัยและทำกินในที่ดินสวนป่าคอนสารไปพลางก่อนระหว่างรอการแก้ไขปัญหารของรัฐ
นอกจากนี้รัฐบาลยังมีนโยบายออกโฉนดชุมชนเพื่อจัดที่ดินของรัฐรวมทั้งที่ดินสวนป่าคอนสาร
ให้ราษฎรได้เข้าทำประโยชน์เพื่อพัฒนาที่ดินอีกด้วย ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการตามนโยบาย
การกระจายการถือครองที่ดินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘๕ เมื่อจำเลยที่ ๑
ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๙ ที่ ๒๑ ถึงที่ ๒๔ และที่ ๒๖ ถึงที่ ๓๑ ครบครองทำประโยชน์
ในที่ดินสวนป่ามาก่อน ประกอบกับมีนโยบายของรัฐมนตรีมนตรีให้ราษฎรทำกินในที่ดินดังกล่าวต่อไป
โจทก์จึงไม่อาจฟ้องขับไล่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๙ ที่ ๒๑ ถึงที่ ๒๔ และ
ที่ ๒๙ ถึงที่ ๓๑ ออกจากที่ดินตามฟ้องได้ ขอเสียคฟ้อง

ระหว่างพิจารณา โจทก์ขอถอนฟ้องจำเลยที่ ๓๐ ศาลชั้นต้นอนุญาต

และให้จำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ ๓๐ ออกเสียจากสารบบความ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาให้จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ และที่ ๓๑ พร้อม

บริวารออกจากสวนป่าคอนสารแปลงปลูกป่าปี ๒๕๒๒ (๒๕๕๐) ซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

(๓๑ ทวิ)

สำหรับศาลใช้

- ๘ -

ป่าภูซำผักหนามในท้องที่ตำบลโนนคูณ ตำบลห้วยยาง และตำบลทุ่งพระ อำเภอคอนสาร

จังหวัดชัยภูมิ ตามแผนที่พิพาทเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๕ กับให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและ

ต้นไม้ที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ ที่ ๓๑ และบริวารได้ปลูกไว้ในพื้นที่พิพาท และปรับสภาพพื้นที่

สวนป่าให้กลับคืนสู่สภาพเดิม และห้ามจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ ที่ ๓๑ และบริวารเข้าไปเกี่ยวข้องกับ

ในพื้นที่สวนป่าคอนสารทั้งหมดอีกต่อไป ให้จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ และที่ ๓๑ ร่วมกันใช้

ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดความเสียหาย ๑๐,๐๐๐ บาท

จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ และที่ ๓๑ ยุติกรรม

ระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จำเลยที่ ๓๑ ถึงแก่ความตาย

โจทก์ยื่นคำร้องขอให้หมงยเรียกนายสังคม เดชประกอบ ทายาทของจำเลยที่ ๓๑ เข้าเป็น

คู่ความแทน ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ มีคำสั่งตั้งบุคคลผู้ถูกเรียกเข้าเป็นคู่ความแทน

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ แผนกคดีสิ่งแวดล้อมพิพากษาขึ้น ให้จำเลยที่ ๑ ถึง

ที่ ๒๙ และที่ ๓๑ ใช้ค่าทนายความในชั้นอุทธรณ์ ๑๐,๐๐๐ บาท แทนโจทก์

จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ ฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ทางพิจารณา

โจทก์นำสืบว่า โจทก์มีฐานะเป็นองค์การของรัฐ จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การ

อุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๙๙ ปัจจุบันอยู่ในความควบคุมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

และสิ่งแวดล้อม มีวัตถุประสงค์อำนาจบริการแก่รัฐและปลูกสร้างสวนป่าไม้ทางเศรษฐกิจ

ขณะเกิดเหตุโจทก์มีนายมนูญศักดิ์ ตันตวิวัฒน์ เป็นผู้อำนวยการ นายอำนาจ ชัมภลชิต

เป็นรองผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการโจทก์มีชื่อในใบแจ้งเจ้าหน้าที่บริหารงานของโจทก์และอื่น ๆ ตามที่

ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๙๙ หากผู้อำนวยการโจทก์

ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารงาน วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๒

นายมนูญศักดิ์ ได้ขอลาพักผ่อนในวันที่ ๒๖ ถึง ๓๑ สิงหาคม และวันที่ ๑ ถึง ๔

กันยายน ๒๕๕๒ รวม ๘ วัน นายอำนาจจึงเป็นผู้รักษาการแทน เมื่อปี ๒๕๑๖ มีกฎกระทรวง

กำหนดให้ป่าภูซำผักหนาม ในท้องที่ตำบลโนนคูเม็ก ตำบลห้วยยาง และตำบลทุ่งพระ อำเภอคอนสาร

จังหวัดชัยภูมิ ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ต่อมาปี ๒๕๒๑

โจทก์ได้ปลูกสวนป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าภูซำผักหนาม ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้

กับโจทก์ กรมป่าไม้อนุญาตให้โจทก์ปลูกสร้างสวนป่าในเขตพื้นที่ป่าภูซำผักหนามในเขตตำบลทุ่งพระ

อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ เนื้อที่ ๔,๔๐๑ ไร่ หลังจากรับมอบสวนป่าคอนสารแล้ว

โจทก์ทยอยปลูกต้นยูคาลิปตัสเต็มพื้นที่ โจทก์มีหน้าที่ต้องดูแลรักษาพื้นที่ป่าให้คงความเป็นพื้นที่ของรัฐ ในกรณีที่มีผู้บุกรุกเข้าครอบครอง โจทก์มีหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยปกติสวนป่าต้องมีการดำเนินการตามแผนในการบำรุงรักษาต้นไม้ในแต่ละปี ในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโตของต้นไม้ โดยการกำจัดวัชพืชที่มาขึ้นเบียดบังระหวางแปลงปลูกต้นไม้ การใส่ปุ๋ยบำรุงดูแลรักษาต้นไม้ และการเขียงป้องกันไฟไหม้ เกี่ยวกับคดีนี้ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒ กลุ่มราษฎรประมาณ ๖๐๐ คน รวมทางจังหวัดเลยทั้งสามสิบเอ็ดกับพวกร่วมกันบุกรุกพื้นที่สวนป่าคอนสาร แปลงปลูกป่าปี ๒๕๐๖ (๒๕๕๑) โดยขโมยสัมภาระของใช้และสิ่งปลูกสร้างชั่วคราว ได้แก่ เส้าไม้ เส้าปูน เต็นท์ผ้าใบ และเตียงนอนที่ขโมยได้มาปลูกสร้างเป็นเพิงพัก และที่ทางเข้ามีการนำไม้กั้นเป็นด่านเข้าออกและปักป้ายชื่อชุมชนบ่อแก้ว ทำให้เจ้าหน้าที่ของโจทก์ไม่สามารถเข้าไปในพื้นที่ได้ นอกจากนั้นกลุ่มราษฎรยังได้ถางไม้พื้นล่างและไม้ธรรมชาติตามแนวกันชนในเขตสวนป่าคอนสารที่พิพาท และนำพืชผลทางการเกษตรและพืชยืนต้นปลูกในระหว่างร่องแถวของต้นยูคาลิปตัสที่โจทก์ปลูก ส่งผลให้ต้นยูคาลิปตัสซึ่งเป็นไม้เศรษฐกิจของโจทก์ได้รับผลกระทบชะงักการเจริญเติบโต กลุ่มราษฎรได้เข้าครอบครองพื้นที่สวนป่าคอนสารที่พิพาทรวมเนื้อที่ ๘๔ ไร่ อีกทั้งกลุ่มราษฎรแจ้งกับเจ้าหน้าที่ของโจทก์ว่าสวนป่าคอนสาร

โจทก์ทยอยปลูกต้นยูคาลิปตัสเต็มพื้นที่ โจทก์มีหน้าที่ต้องดูแลรักษาพื้นที่ป่าให้คงความเป็นพื้นที่ของรัฐ ในกรณีที่มีผู้บุกรุกเข้าครอบครอง โจทก์มีหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยปกติสวนป่าต้องมีการดำเนินการตามแผนในการบำรุงรักษาต้นไม้ในแต่ละปี ในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโตของต้นไม้ โดยการควบคุมพืชที่มาขึ้นเบียดบังระหว่งแปลงปลูกต้นไม้ การใส่ปุ๋ยบำรุงดูแลรักษาต้นไม้ และการเขี่ยใบป้องกันไฟป่า เกี่ยวกับคดีนี้ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒ กลุ่มราษฎรประมาณ ๒๐๐ คน รวมทั้งแจ้งเลยทั้งสามสิบเอ็ดกับพวกพร้อมกันบุกรุกพื้นที่สวนป่าคอนสาร แปลงปลูกป่าปี ๒๕๕๑ (๒๐๕๐) โดยขโมยสินทรัพย์ของใช้และสิ่งปลูกสร้างชั่วคราว ได้แก่ เส้าไม้ เส้าปูน เต็นท์ผ้าใบ และถังเก็บน้ำของใช้ซึ่งหลังจากเข้ามาปลูกสร้างเป็นเพิงพัก และที่ทางเข้ามีการนำไม้กั้นเป็นด่านเข้าออกและปักป้ายชื่อชุมชนป่อแก้ว ทำให้เจ้าหน้าที่ของโจทก์ไม่สามารถเข้าไปในพื้นที่ได้ นอกจากนี้กลุ่มราษฎรยังได้ถางไม้พื้นล่างและไม้ธรรมชาติตามแนวกันชนในเขตสวนป่าคอนสารที่พิพาท และนำพืชผลทางการเกษตรและพืชยืนต้นปลูกในระหว่างร่องแถวของต้นยูคาลิปตัสที่โจทก์ปลูก ส่งผลให้ต้นยูคาลิปตัสซึ่งเป็นไม้เศรษฐกิจของโจทก์ได้รับผลกระทบชะงักการเจริญเติบโต กลุ่มราษฎรได้เข้าครอบครองพื้นที่สวนป่าคอนสารที่พิพาทรวมเนื้อที่ ๘๔ ไร่ อีกทั้งกลุ่มราษฎรแจ้งกับเจ้าหน้าที่ของโจทก์ว่าสวนป่าคอนสาร

ทับที่ดินทำประโยชน์ของประชาชน ขอให้กันที่ดินทำเป็นโฉนดชุมชนจำนวน ๑,๕๐๐ ไร่
ให้แก่ราษฎร ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปในพื้นที่ได้ จำเลยที่ ๒๐ ที่ ๒๑ ที่ ๒๗
และที่ ๒๘ เข้าไปในสวนป่าคอนสารที่พิพาทบ่อยครั้ง จำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๒ และที่ ๒๓
เข้าไปในเขตสวนป่าคอนสารที่พิพาทหลายครั้ง มีนักวิจัยของคนที่จะเข้าไปเยี่ยมญาติ
โดยเฉพาะจำเลยที่ ๑๒ ได้ขโมยของเข้าไปในเขตสวนป่าดังกล่าวหลายครั้ง วันที่ ๒๖
มิถุนายน ๒๕๕๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแจ้งว่าไม่สามารถผ่อนผัน
ให้ราษฎรได้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายให้ออกไปให้เกษตรกรเป็นการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
จึงเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๘ มีสิทธิของตนเดียวกันว่า เมื่อปี ๒๕๔๖ ราษฎร
ถือครองทำประโยชน์ที่ดินในเขตสวนป่าคอนสาร มีหลักฐานการเสียภาษีบำรุงท้องที่ หลักฐาน
การแจ้งการครอบครอง และหนังสือรับรองกรรมสิทธิ์ประโยชน์ ต่อมาปี ๒๕๑๖ ราชการได้
ประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูซำผักหนาม ทับที่ดินทำประโยชน์ของราษฎร มีราษฎร
รวมทั้งจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๙ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ และที่ ๒๙ ถึงที่ ๓๑
ร้องคัดค้าน การประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูซำผักหนาม ต่อมาปี ๒๕๒๑ โจทก์ได้
เข้ามาปลูกป่าในเขตสวนป่าคอนสารทับที่ทำประโยชน์ของราษฎร ราษฎรได้ร้องเรียนต่อ

ทั้ที่ดินทำประโยชน์ของประชาชน ขอให้กันที่ดินทำเป็นโฉนดชุมชนจำนวน ๑,๕๐๐ ไร่
ให้แก่ราษฎร ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปในพื้นที่ได้ จำเลยที่ ๒๐ ที่ ๒๑ ที่ ๒๗
และที่ ๒๘ เข้าไปในสวนป่าคอนสารที่พิพาทบ่อยครั้ง จำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๒ และที่ ๒๓
เข้าไปในเขตสวนป่าคอนสารที่พิพาทหลายครั้งถึงกับฉกฉวยทรัพย์สินของคนที่จะเข้าไปเยี่ยมญาติ
โดยเฉพาะจำเลยที่ ๑๒ ได้ขโมยของเข้าไปในเขตสวนป่าดังกล่าวหลายครั้ง วันที่ ๒๖
มิถุนายน ๒๕๕๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแจ้งว่าไม่สามารถผ่อนผัน
ให้ราษฎรได้ เนื่องจากไม่มีกฎหมายให้ออกไปจากเขตเป็นการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด
จึงเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๘ มีสิทธิอันเดียวกันว่า เมื่อปี ๒๕๔๖ ราษฎร
ถือครองทำประโยชน์ที่ดินในเขตสวนป่าคอนสาร มีหลักฐานการเสียภาษีบำรุงท้องที่ หลักฐาน
การแจ้งการครอบครอง และหนังสือรับรองกรรมสิทธิ์ประโยชน์ ต่อมาปี ๒๕๑๖ ราชการได้
ประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูซำผักหนาม ทั้ที่ดินทำประโยชน์ของราษฎร มีราษฎร
รวมทั้งจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๙ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ และที่ ๒๙ ถึงที่ ๓๑
ร้องคัดค้าน การประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูซำผักหนาม ต่อมาปี ๒๕๒๑ โจทก์ได้
เข้ามาปลูกป่าในเขตสวนป่าคอนสารทั้ที่ทำประโยชน์ของราษฎร ราษฎรได้ร้องเรียนต่อ

หน่วยงานของรัฐหลายแห่ง หน่วยงานของรัฐได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน
ของราษฎร คณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีสวนป่าคอนสารซึ่งตั้งขึ้นโดยนายอำเภอคอนสาร

ได้ประชุมเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ แล้วมีมติให้ยกเลิกสวนป่าคอนสาร นอกจากนี้
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วรายงานผลการตรวจสอบผลการละเมิด
สิทธิมนุษยชนว่าสวนป่าคอนสารที่ทำกินของราษฎร มีมติให้ยกเลิกสวนป่าคอนสารและ

ให้นำที่ดินมาจัดสรรให้ราษฎร นอกจากนี้ในการประชุมของสภาตำบลทุ่งพระเมื่อวันที่ ๘
พฤษภาคม ๒๕๕๒ มีมติให้ยกเลิกสวนป่าคอนสาร และให้ออกเอกสารสิทธิแก่ราษฎร
ให้กันเขตเป็นที่สาธารณประโยชน์และยังขาดดำเนินการออกเอกสารสิทธิแก่ราษฎร

ข้างต้นจึงไปร่วมกันชุมนุมในสวนป่าคอนสารที่พิพาทเพื่อรอคำตอบในกรณีแก้ไขปัญหา รวมทั้ง
การออกโฉนดชุมชนจากรัฐบาล มีการปลุกสร้างเป็นทัศนคติเล็กตามช่องระหว่างแถวของต้นไม้

ของโจทก์ ไม่ได้สร้างความเสียหายแก่ต้นไม้ของโจทก์และไม่ได้ขัดขวางเจ้าหน้าที่ของโจทก์ที่จะ
เข้าไปดูแลบำรุงรักษาต้นไม้ รัฐบาลมีมติคณะรัฐมนตรีให้ชะลอการดำเนินการโดยผ่อนผันให้

ราษฎรทำกินและอยู่อาศัยในที่ดินทำกินเดิมไปพลางก่อนในระหว่างกระบวนการแก้ไขปัญหา
ระหว่างเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทยกับรัฐบาล และให้แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ศาลฎีกา

ศาลฎีกา
28 ส.ค. 2559
ศาลยุติธรรม

หน่วยงานของรัฐหลายแห่ง หน่วยงานของรัฐได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน
ของราษฎร คณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีสวนป่าคอนสารซึ่งตั้งขึ้นโดยนายอำเภอคอนสาร

ได้ประชุมเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ แล้วมีมติให้ยกเลิกสวนป่าคอนสาร นอกจากนี้
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วรายงานผลการตรวจสอบผลการละเมิด

สิทธิมนุษยชนว่าสวนป่าคอนสารทั้งที่ท่งกึ่งและท่งน้อย มีมติให้ยกเลิกสวนป่าคอนสารและ
ให้นำที่ดินมาจัดสรรให้ราษฎร นอกจากนี้ในการประชุมของสภาตำบลทุ่งพระเมื่อวันที่ ๘

พฤษภาคม ๒๕๕๒ มีมติให้ยกเลิกสวนป่าคอนสาร และให้นำที่ดินมาจัดสรรให้ราษฎร
ให้กันเขตเป็นที่สาธารณประโยชน์และยังขาดการออกเอกสารสิทธิแก่ราษฎร

ข้างต้นจึงไปร่วมกันชุมนุมในสวนป่าคอนสารที่พิพาทเพื่อรอคำตอบในการแก้ไขปัญหา รวมทั้ง
การออกโฉนดชุมชนจากรัฐบาล มีการปลุกสร้างสิ่งกีดขวางตามช่องระหว่างแถวของต้นไม้

ของโจทก์ ไม่ได้สร้างความเสียหายแก่ต้นไม้ของโจทก์และไม่ได้ขัดขวางเจ้าหน้าที่ของโจทก์ที่จะ
เข้าไปดูแลบำรุงรักษาต้นไม้ รัฐบาลมีมติคณะรัฐมนตรีให้ชะลอการดำเนินการโดยผ่อนผันให้

ราษฎรทำกินและอยู่อาศัยในที่ดินทำกินเดิมไปพลางก่อนในระหว่างกระบวนการแก้ไขปัญหา
ระหว่างเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทยกับรัฐบาล และให้แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ศาลฎีกา

ศาลฎีกา
28 S.A. 2559
ศาลยุติธรรม

ให้ชะลอการดำเนินการใด ๆ ที่จะเป็นมูลเหตุให้เกิดความขัดแย้งหรือกระทบกับความเดือดร้อน

ในการดำรงชีวิตตามปกติของเกษตรกร ส่วนเรื่องคดีความให้บรรเทาผลร้ายแก่เกษตรกร

ส่วนจำเลยที่ ๑๒ และที่ ๒๒ เป็นองค์กรชาวบ้าน จำเลยที่ ๒๐ เป็นกรรมการของ

คณะกรรมการอำนวยการเพื่อแก้ไขปัญหานองน้ำหรือช่วยปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย

เป็นอนุกรรมการแก้ไขปัญหากี่ยวด้วยที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติ ป่าสงวนแห่งชาติ และป่าไม้

อื่น ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเครือข่าย

ปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย และเป็นคณะทำงานและอนุกรรมการของคณะทำงานแก้ไขปัญหา

ราษฎรกรณีปลูกป่าทับที่ดินทำกิน จำเลยที่ ๑๑ ที่ ๒๓ และที่ ๒๔ เป็นผู้ช่วยของจำเลยที่ ๒๐

ส่วนจำเลยที่ ๒๓ เป็นคณะทำงานชาวบ้านตำบลทุ่งลุยลาย ตามคำสั่งนายอำเภอคอนสาร

ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมกรณีสามารถประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงที่

โจทก์และจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ ไม่ได้โต้เถียงกันในชั้นนี้รับฟังเป็นที่ยุติว่า โจทก์เป็นนิติบุคคล

ประเภทองค์การของรัฐจัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

พ.ศ. ๒๔๙๙ มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป่าไม้และอื่น ๆ

ตามสำเนาพระราชกฤษฎีกาเอกสารหมายเลข ๑๑ ขณะที่ยังคดีนี้นายมนูญศักดิ์ ตันติวิวัฒน์

ให้ชะลอการดำเนินการใด ๆ ที่จะเป็นมูลเหตุให้เกิดความขัดแย้งหรือกระทบกับความเดือดร้อน
ในการดำรงชีวิตตามปกติของเกษตรกร ส่วนเรื่องคดีความให้บรรเทาผลร้ายแก่เกษตรกร
ส่วนจำเลยที่ ๑๒ และที่ ๒๒ เป็นองค์กรชาวบ้าน จำเลยที่ ๒๐ เป็นกรรมการของ
คณะกรรมการอำนวยการเพื่อแก้ไขปัญหาคือเรือช่วยปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย
เป็นอนุกรรมการแก้ไขปัญหาคือเกี่ยวกับที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติ ป่าสงวนแห่งชาติ และป่าไม้
อื่น ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเรือช่วย
ปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย และเป็นคณบดีของคณะและกรรมการของคณะทำงานแก้ไขปัญหาคือ
ราษฎรกรณีปลูกป่าทับที่ดินทำกิน จำเลยที่ ๒๑ และที่ ๒๘ เป็นผู้ช่วยของจำเลยที่ ๒๐
ส่วนจำเลยที่ ๒๓ เป็นคณะทำงานชาวบ้านตำบลทุ่งลุยลาย ตามคำสั่งนายอำเภอคอนสาร
ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมกรณีสามารถประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงที่
โจทก์และจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ ไม่ได้โต้แย้งกันในชั้นนี้รับฟังเป็นที่ยุติว่า โจทก์เป็นนิติบุคคล
ประเภทองค์การของรัฐจัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
พ.ศ. ๒๔๙๙ มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป่าไม้และอื่น ๆ
ตามสำเนาพระราชกฤษฎีกาเอกสารหมายเลข จ.๑ ขณะที่ฟ้องคดีนี้นายมบุญศักดิ์ ต้นศิริวัฒน์

เป็นผู้อำนวยการ มีอำนาจและหน้าที่ในการบริหารงานของโจทก์ ตามสำเนาคำสั่งกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ ๒๑๙/๒๕๕๐ เอกสารหมาย จ.๑๕ และนายอำนาจ
ซัมภลชิต เป็นรองผู้อำนวยการตามสำเนาคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ ๔๓๓/๒๕๕๕
เอกสารหมาย จ.๒ แต่นายมบุญศักดิ์ลดาใบตาวุฒิชัยประเทศตามสำเนาหนังสือขออนุญาตลาพักผ่อน
เอกสารหมาย จ.๑๗ นายอำนาจซึ่งเป็นผู้ร้องขอความเห็นแต่งตั้งนายความให้ยื่นฟ้อง
จำเลยทั้งสามสืบเอา โดยมูลเหตุที่ฟ้องสืบเนื่องจากเมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๑๖
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๓๘ (พ.ศ. ๒๕๑๖)
กำหนดให้ป่าชุมชนในท้องที่ตำบลบางคูวัด ตำบลห้วยยาง และตำบลทุ่งพระ
อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ตามแนวเขตในแผนที่ท้ายกฎกระทรวงเป็นป่าสงวนแห่งชาติ
ตามสำเนากฎกระทรวงเอกสารหมาย จ.๕ โจทก์เริ่มเข้าไปปลูกสร้างสวนป่าในเขตป่าสงวน
แห่งชาติป่าชุมชนดังกล่าวตั้งแต่วันที่ ๒๕๒๑ เรื่อยมาจนกระทั่งในปี ๒๕๓๘ กรมป่าไม้ทำบันทึก
มอบการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์สวนป่าที่ปลูกตามเงื่อนไขสัมปทานทำไม้ระหว่างกรมป่าไม้
กับโจทก์ และบริษัทไม้อัดไทย จำกัด ตามสำเนาทันทีข้อตกลงเอกสารหมาย จ.๔ รวมทั้ง
สวนป่าคอนสารในเขตตำบลทุ่งพระ อำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ เนื้อที่ ๔,๔๐๑ ไร่

○ (๓๑ ทวิ)

สำหรับศาลใช้

- ๑๕ -

ตามเอกสารหมายเลข จ.๔ แผ่นที่ ๕ ต่อมา มีราชฎรไปร้องเรียนต่อนายอำเภอคอนสารว่า

โจทก์ปลูกสร้างสวนป่าคอนสารทับที่ดินของราชฎร วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิมีคำสั่งที่ ๒๓๐๒/๒๕๔๗ ตั้งคณะทำงานพิจารณาปัญหากรณีนี้

ราชฎรร้องเรียนดังกล่าว ตามสำเนาคำสั่งเอกสารหมายเลข ล.๒ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘

คณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงเห็นควร สั่งปลูกสร้างสวนป่าคอนสารของโจทก์ทับที่ดิน

ของราชฎรจริงและมีมติให้ยกเลิกสวนป่าคอนสารตามสำเนารายงานการประชุมเอกสารหมายเลข

ล.๓๐ ครั้นปี ๒๕๕๐ โจทก์ได้แจ้งมติของศาลฎีกาสั่งสวนป่าในป่าสงวนแห่งชาติ

ป่าภูซำผักหนามในท้องที่ตำบลทุ่งพระเพิ่มเดิม เห็นควรสวนป่าคอนสาร แปลงปลูกป่าปี ๒๕๒๒

(๒๕๕๐) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสวนป่าคอนสารทั้งหมด หลังจากนั้นวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๐

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งได้ตรวจสอบพิจารณาปัญหาที่ราชฎรร้องเรียนเช่นกันมีมติ

ว่าการกระทำของกรมป่าไม้และโจทก์เป็นการปลูกสร้างสวนป่าคอนสารทับที่ดินของราชฎรที่

ครอบครองทำประโยชน์มาก่อนทำให้ราชฎรได้รับความเดือดร้อนเป็นการละเมิดสิทธิของราชฎร

ขอให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามรายงานผลการตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เอกสารหมายเลข ล.๓๒ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒ คณะกรรมการอำนวยการเพื่อแก้ไขปัญหา

ศาลฎีกา

ศาลฎีกา

28 S.A. 2559

ศาลยุติธรรม

ของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทยได้ประชุมและมีมติพ้องฉันให้ราษฎรได้อาศัยและทำกิน

ในเขตสวนป่าคอนสารที่ราษฎรพิพาทกับรัฐไปพลางก่อนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนตามสำเนา

รายงานการประชุมเอกสารหมายเลข ส.๑๕ วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒ จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑

ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๔ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ ที่ ๒๘ ถึงที่ ๓๑ กับพวก รวมประมาณ ๒๐๐ คน

ได้เข้าไปในสวนป่าคอนสารบริเวณแหล่งปลูกปาล์ม ๒๕๒๒ (๒๕๕๐) และยึดถือครอบครองที่ดิน

เนื้อที่ประมาณ ๘๕ ไร่ อันเป็นที่ดินพิพาท โดยปลูกพืชปลูกอาศัยกว่า ๕๐ หลัง จากนั้นได้นำ

พืชยืนต้นและพืชล้มลุกมาปลูกบริเวณดังกล่าวจนเต็มพื้นที่และจัดตั้งเป็นชุมชนชื่อชุมชน

บ้านบ่อแก้ว ตามพื้นที่ในกรอบเส้นสีแดงบนแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศเอกสารหมายเลข จ.๖ และ

ภาพถ่ายหมายเลข จ.๗ ถึง จ.๑๐ จำเลยที่ ๒๐ เป็นกรรมการของคณะกรรมการอำนวยการ

เพื่อแก้ไขปัญหาของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย ตามสำเนาคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่

๗๑/๒๕๕๒ เอกสารหมายเลข ส.๕๒ กับเป็นคณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการแก้ไข

ปัญหาเกี่ยวกับที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติ ป่าสงวนแห่งชาติและที่ดินป่าไม้อื่น ๆ ที่อยู่ใน

ความรับผิดชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามสำเนาคำสั่งเอกสารหมายเลข

ส.๕๗ จำเลยที่ ๒๘ เป็นอนุกรรมการในคณะกรรมการชุดนี้ ตามสำเนาคำสั่งคณะกรรมการ

อำนาจการเพื่อแก้ไขปัญหาของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทยที่ ๑/๒๕๕๒ เรื่อง แต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการเอกสารหมาย ส.๓๑ และจำเลยที่ ๒๑ ที่ ๒๗ และที่ ๒๘ เป็นผู้ช่วย

ในคณะทำงานของจำเลยที่ ๒๑ ด้วย

คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของฎีกาเลขที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ ประการแรกว่า โจทก์
มีอำนาจฟ้องคดีนี้หรือไม่ จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๘ ยืนยันได้ว่า โจทก์ไม่ได้บรรยายฟ้องและ
นำสืบให้เห็นว่า อนุญาตฎีกาคดีที่อำนาจการของโจทก์มีอำนาจฟ้องคดีแทนโจทก์อย่างไร
การที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การรับแจ้งการทุจริต (หรือกรณีอื่นที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก
ให้ผู้อำนาจการเป็นตัวแทนของโจทก์ หมายความว่า ฎีกาฉบับนี้เป็นการดำเนินธุรกิจการค้าไม่และอื่น ๆ
ตามวัตถุประสงค์ของโจทก์ ไม่ได้หมายความว่ารวมถึงการเป็นตัวแทนของโจทก์ในการฟ้องคดี
ด้วย เมื่อไม่มีหนังสือมอบอำนาจจากโจทก์ให้มายังผู้ฟ้องคดี จึงส่งผลให้นายอำนาจ
รองผู้อำนาจการซึ่งรักษาการแทนไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ เห็นว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติตาม
คำฟ้องและทางนำสืบของโจทก์ว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๓ และ ๔ ประกอบพระราชกฤษฎีกา
จัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๔ มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจ

เกี่ยวกับอุตสาหกรรมป่าไม้และอื่น ๆ ตามมาตรา ๖ ขณะที่โจทก์ยื่นฟ้องมีนายมนูญศักดิ์เป็น
ผู้อำนวยการ นายมนูญศักดิ์จึงเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนโจทก์ในกิจการทั่วไปและกิจการ
อันเกี่ยวกับบุคคลภายนอกตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๙๙
มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๒ ซึ่งตามบทบัญญัติแห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวไม่ได้กำหนดว่า
คณะกรรมการบริหารกิจการของโจทก์จะต้องเป็นผู้มีมติหรือให้ความยินยอมแก่ผู้อำนวยการใน
การฟ้องคดีหรือต่อสู้คดีแทนโจทก์ หรือผู้อำนวยการต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ
บริหารกิจการของโจทก์ในการดำเนินคดีดังกล่าวหรือไม่ และไม่ปรากฏว่ามีระเบียบหรือข้อบังคับ
ของโจทก์กำหนดว่าผู้อำนวยการไม่มีอำนาจฟ้องหรือต่อสู้คดีแทนโจทก์ด้วย ทั้งการฟ้องคดีมิใช่
เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกิจการของโจทก์ตามที่ระบุในมาตรา ๑๕ เช่นนี้
การฟ้องหรือต่อสู้คดีจึงเป็นอำนาจโดยทั่วไปของผู้อำนวยการของโจทก์ที่สามารถทำได้โดยไม่ต้อง
ได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการบริหารกิจการของโจทก์ เมื่อผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่
ได้ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง รองผู้อำนวยการก็เป็นผู้รักษาการแทนทันทีโดยไม่จำเป็นต้องมีการแต่งตั้ง
และเนื่องจากโจทก์เป็นองค์การของรัฐบาลที่ตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ มีวัตถุประสงค์
ดังที่ระบุไว้ในมาตรา ๖ และมาตรา ๗ ทั้งยังให้อำนาจโจทก์ในการประกอบธุรกิจและการค้า

อย่างกว้างขวาง จึงต้องมีความรวดเร็วและความคล่องตัวในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการและ
รองผู้อำนวยการเพื่อให้ทันต่อความเคลื่อนไหวในทางธุรกิจการค้า มิฉะนั้นอาจเกิดความเสียหายได้
ดังนั้น ในกรณีที่ผู้อำนวยการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ด้วยเหตุใดก็ตาม รองผู้อำนวยการย่อมเป็น
ผู้รักษาการแทนได้ทันที โดยมีอำนาจและหน้าที่อย่างเดียวกับผู้อำนวยการตามที่พระราชกฤษฎีกา
จัดตั้งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๒๑ ให้อำนาจไว้ ดังนั้น นายอำนาจ
รองผู้อำนวยการจึงมีอำนาจฟ้องและดำเนินคดีนี้แทนใจทักได้ ที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัยมา ศาลฎีกา
เห็นฟ้องด้วย ฎีกาของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ ยืนฟ้องเพิกถอน
คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ ประการสุดท้ายว่า
จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ กระทำละเมิดต่อโจทก์ และโจทก์มีสิทธิฟ้องขับไล่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙
หรือไม่ ซึ่งจะได้วินิจฉัยไปพร้อมกัน ที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ กล่าวอ้างในฎีกาว่า จำเลยที่ ๑
ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๙ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ และที่ ๒๙ ครอบครองทำประโยชน์ที่ดินพิพาท
มาก่อนที่จะมีกฎกระทรวงประกาศให้เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าภูซำผักหนาม และได้ยื่นคำร้อง
แจ้งการครอบครองที่ดินต่อนายอำเภอคอนสารแล้ว โดยจำเลยที่ ๒๔ ยื่นคำร้องต่อ
นายอำเภอคอนสารตามสำเนาใบรับคำร้องเอกสารหมายเลข ล.๑๗ จำเลยที่ ๖ มีที่ดินทำกิน

อยู่ในที่ดินพิพาทซึ่งรับมรดกจากบิดาตามสำเนาแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน ส.ค.๑ เอกสาร
หมาย ล.๕๓ และสำเนารายงานประจำวันเกี่ยวกับการแจ้งเอกสารหาย เอกสารหมาย ล.๕๐
ซึ่งนายวัช โยธาธรรม บิดาจำเลยที่ ๖ นำไปขออนุญาตที่ดินปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการ
อันเป็นการยื่นคำร้องตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๐๗ แล้ว จำเลยที่ ๑
ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๙ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ และที่ ๒๙ จึงได้สิทธิในที่ดินและไม่ได้
กระทำละเมิดต่อโจทก์นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๒
ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะเกิดเหตุบัญญัติว่า บุคคลใดอ้างว่ามีสิทธิ หรือได้ทำประโยชน์
ในเขตป่าสงวนแห่งชาติโดยอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาตินั้นใช้บังคับ ให้ยื่น
คำร้องเป็นหนังสือต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ภายในกำหนด
เก้าสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับ ถ้าไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่า
สละสิทธิหรือประโยชน์นั้น คำร้องดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็น
หัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ส่งต่อไปยังคณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาตินั้นโดยไม่ชักช้า
ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรณีสิทธิในที่ดินที่บุคคลมีอยู่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน”
ตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวเป็นกรณีที่มีเมื่อมีบุคคลใดอ้างว่ามีสิทธิหรือได้ทำประโยชน์

ในเขตป่าสงวนแห่งชาติอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาตินั้นใช้บังคับ บุคคลนั้นสามารถยื่นคำร้องโดยอ้างในคำร้องว่า ตนเป็นผู้มีสิทธิหรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาตินั้นใช้บังคับ และเมื่อยื่นคำร้องแล้วผลของการยื่นคำร้องจะขึ้นไปตามมาตรา ๑๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะเกิดเหตุที่บัญญัติว่า “เมื่อคณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาติได้รับคำร้องตามมาตรา ๑๒ แล้ว ให้สอบสวนตามคำร้องนั้น ถ้าปรากฏว่าผู้ร้องได้เสียสิทธิหรือเสื่อมประโยชน์ ให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดค่าทดแทนให้ตามที่เห็นสมควร ซึ่งผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำทောင်းแทนที่คณะกรรมการสำหรับป่าสงวนแห่งชาติกำหนด ผู้ร้องมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด” บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวจึงหาทำให้ผู้ร้องมีสิทธิครอบครองหรือมีกรรมสิทธิในที่ดินพิพาทแต่อย่างใดไม่ ส่วนที่มาตรา ๑๒ มีข้อยกเว้นในวรรคสามว่า การยื่นคำร้องดังกล่าวมิให้ใช้บังคับแก่กรณีสิทธิในที่ดินที่บุคคลมีอยู่ตามประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งหมายความว่าหากผู้ร้องเป็นผู้ที่มีสิทธิครอบครองในที่ดินหรือมีกรรมสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายตามประมวลกฎหมายที่ดินอยู่ก่อนแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องยื่นคำร้องภายในกำหนด ๙๐ วัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับ ในเรื่องนี้

พยานหลักฐานที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ นำมาสืบ ข้อเท็จจริงปรากฏตามสำเนาสรุปรายชื่อ

ผู้เดือดร้อน กรณีสวนป่าคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ (ประเภทสวนป่าทับที่ทำกินและที่อยู่อาศัย)

เอกสารหมายเลข ๓๓๙ แผ่นที่ ๑ และที่ ๓ ระบุว่า จำเลยที่ ๑ และที่ ๓๑, มีเพียง

พยานบุคคล ไม่มีหลักฐานการครอบครองการทำประโยชน์ที่ดินชนิดใดมาแสดง จำเลยที่ ๔

มีหลักฐานการครอบครองการทำประโยชน์ที่ดินเป็นใบเสียภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท.๕) จำเลยที่ ๓

ที่ ๕ ที่ ๘ ที่ ๑๕ ที่ ๒๔ และที่ ๒๕ มีหลักฐานการครอบครองการทำประโยชน์ที่ดิน

เป็นใบเสียภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท.๖) แผ่นที่ ๔ และที่ ๕ ระบุว่า จำเลยที่ ๑๓ ที่ ๑๔

ที่ ๑๖ ที่ ๑๗ ที่ ๑๘ และที่ ๓๐ ไม่มีหลักฐานการครอบครองการทำประโยชน์ที่ดิน

ชนิดใดมาแสดง และตามสำเนาสรุปรายชื่อผู้เดือดร้อน กรณีสวนป่าคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

(ประเภทครอบครัวขยาย) เอกสารหมายเลข ๓๓๙ แผ่นที่ ๖ และที่ ๗ ระบุว่า จำเลยที่ ๒

และที่ ๒๕ ถือครองที่ดินโดยไม่มีหลักฐานการครอบครองการทำประโยชน์ที่ดิน ซึ่งเอกสาร

ดังกล่าวและใบเสียภาษีบำรุงท้องที่หาใช่เป็นเอกสารที่แสดงการมีสิทธิในที่ดินตามประมวล

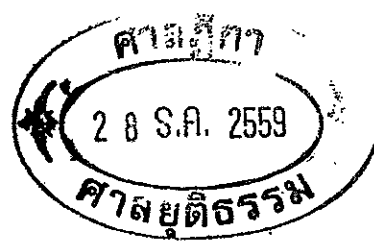
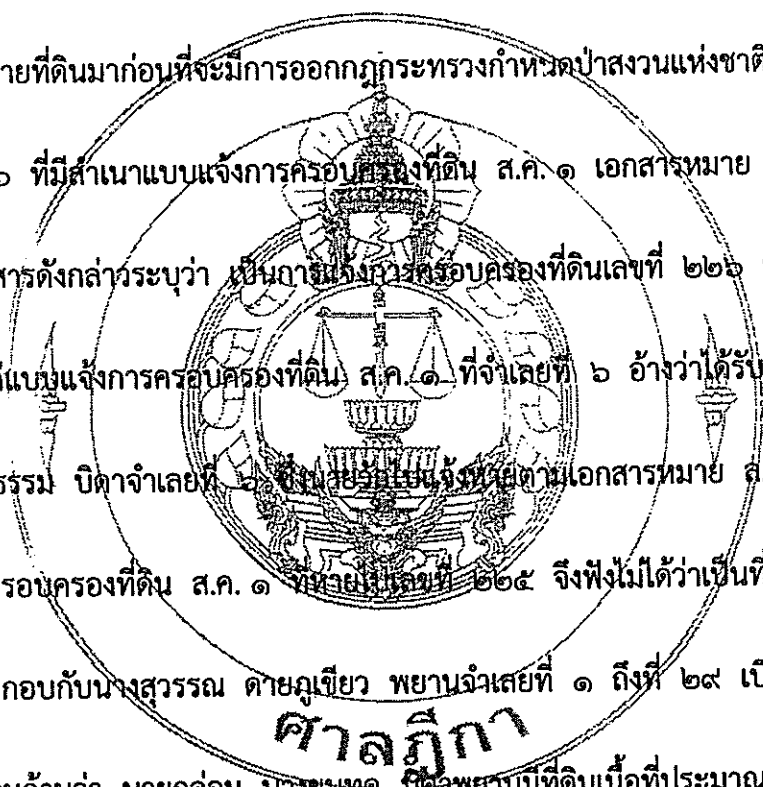
กฎหมายที่ดินไม่ และข้อเท็จจริงไม่ปรากฏชัดว่าเป็นที่ดินที่อยู่ในเขตที่ดินพิพาทด้วย ขณะที่

จำเลยที่ ๖ ที่ ๗ ที่ ๙ ที่ ๑๐ ที่ ๑๑ ที่ ๑๙ และที่ ๒๖ ไม่ได้นำหลักฐานใดมาแสดง

ส่วนจำเลยที่ ๒๔ ที่มีสำเนาใบรับคำร้องเอกสารหมายเลข ๑๗ มาแสดง ก็ไม่ปรากฏชัดว่า เป็นคำร้องเกี่ยวกับเรื่องใด หรือแสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ ๒๔ มีสิทธิในที่ดินพิพาทตาม ประมวลกฎหมายที่ดินมาก่อนที่จะมีการออกกฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาติมาใช้บังคับ และจำเลยที่ ๖ ที่มีสำเนาแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน ส.ค.๑ เอกสารหมายเลข ๕๓ มาแสดง เอกสารดังกล่าวระบุว่า เห็นการณ์จริงว่าครอบครองที่ดินเลขที่ ๒๒๖ ของนายปึก โยธธรรม แต่แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน ส.ค.๑ ที่จำเลยที่ ๖ อ้างว่าได้รับมรดกจาก นายวัค โยธธรรม บิดาจำเลยที่ ๖ ซึ่งนายโยธธรรมยื่นขอจดทะเบียนเอกสารหมายเลข ๕๐ ระบุว่า แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน ส.ค.๑ ที่นายปึกเลขที่ ๒๒๕ จึงฟังไม่ได้ว่าเป็นที่ดินแปลง เดียวกัน ประกอบกับนางสุวรรณ ดายภูเขียว พยานจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ เบิกความตอบ นายโจทก์ถามค้านว่า นายกล่อม บางขุนทด ยึดพยานมีที่ดินเนื้อที่ประมาณ ๑๐๐ ไร่ อยู่ในเขตสวนป่าคอนสาร โดยมีหลักฐานเป็นแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน ส.ค.๑ และ ใบเสียภาษีบำรุงท้องที่ ภ.บ.ท.๘ นั้น เมื่อนายกล่อมนำหลักฐานดังกล่าวไปขออนุญาต หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) ทางราชการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้เนื้อที่ประมาณ ๑๔ ไร่ ซึ่งเป็นส่วนที่อยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เช่นนี้ ข้ออ้างดังกล่าว

ของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ จึงฟังไม่ขึ้น ที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ อ้างในฎีกาประการต่อมาว่า แม้มติคณะรัฐมนตรีไม่ใช่กฎหมาย แต่ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน โจทก์เป็นส่วนราชการ มีหน้าที่ปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด มติคณะรัฐมนตรีไม่ได้เป็นคำสั่งหรือนโยบายที่ขัดต่อกฎหมาย และการปฏิบัติตามไม่ต้องออกกฎหมายแต่อย่างใด หากโจทก์ระงับหรือยุติการปลูกสร้างสวนป่า คอนสารย่อมไม่เกิดปัญหาข้อขัดแย้งกับราษฎร และหากค้ำพื้นที่สวนป่าให้แก่กรมป่าไม้ก็อาจนำไปจัดสรรมอบให้ราษฎรทำกินได้ โจทก์จึงไม่มีสิทธิที่จะอยู่อาศัยหรือใช้ประโยชน์ที่ดิน อีกต่อไป ทั้งโจทก์ไม่ยอมรับผลของคำสั่งศาลที่ออกโดยขัดแย้งตามนโยบายของรัฐบาลในการ กระจายการถือครองที่ดินในรูปแบบโฉนดชุมชน เป็นคำสั่งที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๕ โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องขับไล่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ นั้น เห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงได้ความว่าคณะรัฐมนตรีโดยมติคณะรัฐมนตรีให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินในที่ดินที่ ราษฎรมีข้อพิพาทกับรัฐไปพลางก่อนในระหว่างการดำเนินการแก้ไขปัญหาของคณะกรรมการ อำนวยการแก้ไขปัญหาของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทยตามรายงานการประชุมเอกสาร หมายเลข ล.๑๕ หรือ ล.๕๒ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและที่ประชุมประชาคมทุ่งพระ ได้ตรวจสอบที่ดินในเขตป่าคอนสารพบว่า ทางราชการประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติทับที่ดิน

๑

(๓๑ ทวิ)

สำหรับศาลใช้

- ๒๕ -

ทำกินของประชาชน และลงมติให้รัฐบาลยกเลิกป่าคอนสารตามรายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชนและบันทึกการประชุมตำบลทุ่งพระ เอกสารหมายเลข ๓๒ และ ๓๔

นอกจากนั้นที่ประชุมคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีสวนป่าคอนสารของอำเภอคอนสาร

ได้ลงมติให้ยกเลิกเพิกถอนสวนป่าคอนสารตามบันทึกการประชุมเอกสารหมายเลข ๓๐ แต่มติ

คณะรัฐมนตรีไม่ใช่กฎหมาย เป็นเรื่องของฝ่ายสงวนในนโยบายทั่ว ๆ ไปและเพียงให้แนวทาง

หน่วยงานของรัฐที่จะยอมผ่อนปรนให้แก่ราษฎรที่เป็นคู่กรณีได้เท่านั้น ซึ่งไม่ตัดอำนาจฟ้องคดี

ของผู้ถูกโต้แย้งสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ มาตรา ๕๕ ส่วนมติ

ของหน่วยงานต่าง ๆ ก็เป็นเพียงความเห็นเพื่อเสนอแนะให้ผู้ที่มีอำนาจพิจารณาปฏิบัติตาม

และการที่ผู้มีอำนาจจะฟังตามมติดังกล่าวและนำที่ดินไปจัดสรรให้ราษฎรทำกินตามที่จำเลยฎีกา

ได้หรือไม่ต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องนั้น ๆ เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่ามี

การดำเนินการตามกฎหมายในเรื่องดังกล่าว ทั้งยังได้รับความจากคำเบิกความของนายสมชาย

จำวุฒิ หัวหน้าหน่วยป้องกันและรักษาป่าที่ ขย.๔ คอนสาร พยานใจทักว่า กระทั่ง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีนโยบายให้ดำเนินคดีแก่ผู้บุกรุกป่าสงวนแห่งชาติอย่าง

เด็ดขาด ตามสำเนาบันทึกข้อความ เอกสารหมายเลข จ.๒๐ และได้รับความจากคำเบิกความของ

ศาลฎีกา
28 ธ.ค. 2559
คดีแพ่ง

นายประกาศิต ปริมา หัวหน้างานสวนป่าคอนสารว่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมได้มีหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนพิสูจน์สิทธิของตน หากไม่สามารถ
พิสูจน์ได้ให้ดำเนินการคดีตามกฎหมาย ตามสำเนานั่งสื่อ เอกสารหมายเลข จ.๒๒ ถึง จ.๒๖ เช่นนี้
จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๔ ที่ ๑๕ ถึง ๒๖ และที่ ๒๘ จึงไม่อาจอ้างสิทธิใด ๆ
ที่จะอยู่ในที่ดินพิพาทได้ ที่ดินพิพาทจึงยังคงเป็นป่าสงวนแห่งชาติซึ่งกรมป่าไม้ทำบันทึกมอบ
การดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ส่วนป่าที่โจทก์ปลูกค้ำจุนเงินไร่สัมปทานทำไม้ระหว่างกรมป่าไม้
กับโจทก์ และบริษัทไม้อัดไทย จำกัด ซึ่งกรมป่าไม้ยื่นฟ้องต่อศาลากลางเอกสารหมายเลข จ.๔ จำเลย
ดังกล่าวจึงไม่อาจเข้าไปรบกวนสิทธิการครอบครองของโจทก์ได้ ที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๘
อ้างในฎีกาว่า โจทก์กระทำการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
ที่รัฐต้องการกระจายการถือครองที่ดินในรูปแบบโฉนดชุมชน การที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑
ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๔ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ และที่ ๒๘ เข้าไปทำกินในที่ดินพิพาทเป็นการใช้สิทธิ
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๕ นั้น เห็นว่า ตาม
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในเวลา
เกิดเหตุ มาตรา ๘๕ (๒) เป็นบทบัญญัติที่กำหนดแนวนโยบายด้านที่ดินของรัฐในการกระจาย

การถือครองที่ดิน มีใช้บทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่ประชาชนในการเรียกร้องให้หน่วยงานของรัฐ
ต้องปฏิบัติแต่อย่างใด ทั้งการที่บทบัญญัติดังกล่าวให้รัฐดำเนินนโยบายกระจายการถือครอง
ที่ดินอย่างเป็นธรรมและให้เกษตรกรมีสิทธิในที่ดินเพื่อทำกินจะต้องมีกฎหมายออกมารองรับ
เสียก่อน แต่ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิกระจายการถือครองที่ดินในรูปแบบโฉนดชุมชน
ออกมาใช้บังคับ จำเลยดังกล่าวจึงไม่อาจอ้างบทบัญญัติ มาตรา ๘๕ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้ ดังนั้น การที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓
ถึงที่ ๑๙ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ และที่ ๒๘ ยื่นอุทธรณ์เข้าไปในที่ดินพิพาทซึ่งโจทก์เป็นผู้มีสิทธิ
ครอบครองดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ จึงเป็นกรรมมาตและผิดต่อโจทก์ โจทก์ยอมมีสิทธิฟ้อง
ขับไล่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๑๑ ที่ ๑๓ ถึงที่ ๑๙ ที่ ๒๔ ถึงที่ ๒๖ และที่ ๒๙ ออกจาก
ที่ดินพิพาทได้ สำหรับจำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๐ ถึงที่ ๒๓ ที่ ๒๗ และที่ ๒๘ ที่อ้างในฎีกาว่า
จำเลยดังกล่าวไม่ได้เข้าไปอยู่ในที่ดินพิพาทด้วย แต่จำเลยที่ ๑๒ และที่ ๒๒ เป็นกลุ่ม
องค์กรชาวบ้านเข้าไปเพื่อเยี่ยมเยียนเพื่อนบ้านและญาติ นายประกาศิตและนายชาญณรงค์
เป็นพยานบอกเล่าไม่สามารถรับฟังเป็นพยานได้ จำเลยที่ ๒๐ เป็นคณะกรรมการแก้ไขปัญหา
ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี นายประกาศิตและนายชาญณรงค์ก็เป็นคณะกรรมการด้วย จำเลยที่ ๒๐

และที่ ๒๑ ไม่ใช่ผู้นำชุมชน จำเลยที่ ๒๓ เป็นตัวแทนชาวบ้านและเป็นคณะทำงานตาม คำสั่งนายอำเภอคอนสาร ได้รับมอบหมายจากนายอำเภอให้เข้าไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ ส่วน จำเลยที่ ๒๑ ที่ ๒๗ และที่ ๒๘ เป็นผู้ช่วยและคณะทำงานของจำเลยที่ ๒๐ เข้าไปตรวจสอบ แก้ไขปัญหานั้น นายประภาสิตและนายชาญณรงค์พยานโจทก์เบิกความทำนองเดียวกันสรุปได้ว่า มีราษฎรประมาณ ๒๐๐ คน บุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองที่ดินพิพาท โดยขนไม้ เสาปูน ดันหญ้าคา และเดินเท้าไปเข้าป่าปลูกสร้างที่พักอาศัย รวมทั้งนำต้นกล้วยและต้นไผ่ไปปลูกใน ที่ดินพิพาท สร้างที่เก็บน้ำและสิ่งปลูกสร้างบนถนนบ้านบ่อแก้ว แล้วตั้งด่านตรวจการเข้าออก ของเจ้าหน้าที่โจทก์ นายประภาสิตเข้าไปสอบถามราษฎรดังกล่าวได้ความว่าเพื่อรอฟังคำตอบจาก นายกรัฐมนตรีเรื่องที่ขอให้ยกเลิกสวนป่าคอนสารและออกโฉนดชุมชนให้ราษฎรเข้าทำกินใน ที่ดินสวนป่าคอนสาร นายประภาสิตจึงไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนและสั่งให้ตั้งจุด สังเกตการณ์รอบ ๆ วันละ ๓ จุด เพื่อตรวจดูคนเข้าออกพบว่าจำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๐ ถึงที่ ๒๓ ที่ ๒๗ และที่ ๒๘ เข้าออกที่ดินพิพาทบ่อยครั้งเกินความจำเป็น ทั้งจำเลยที่ ๑๒ ได้ขนสิ่งของ เข้าไปในที่ดินพิพาท โดยจำเลยที่ ๒๐ และที่ ๒๑ มีบทบาทเป็นผู้นำชุมชนที่เข้าไปใน ที่ดินพิพาทด้วย เห็นว่า นายประภาสิตและนายชาญณรงค์เป็นเจ้าหน้าที่ของโจทก์ ตรวจสอบ

ข้อเท็จจริงจากเหตุการณ์และเรื่องราวที่ตนเองรู้เห็นมาประกอบรายงานของผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงไม่ใช่
พยานบอกเล่า ทั้งพยานโจทก์ทั้งสองไม่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๐ ถึงที่ ๒๓
ที่ ๒๗ และที่ ๒๘ มาก่อน ขณะที่พยานทั้งสองเข้าเบิกความหมายจำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๐ ถึง
ที่ ๒๓ ที่ ๒๗ และที่ ๒๘ ก็ไม่ได้ถามค้านหรือสืบข้อพิรุธว่ามาเบิกความเพื่อใส่ร้ายกลั่นแกล้ง
จำเลยดังกล่าวอย่างไร เชื่อว่าเบิกความไปเพื่อบอกความจริง นอกจากนี้ภาพถ่ายหมาย จ.๙ จ.๒๑
จ.๓๐ และ จ.๓๑ ก็เห็นได้ว่าจำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๒ และที่ ๒๓ เข้าไปอยู่ในที่ดินพิพาท
ในลักษณะส่วนตัวรวมอยู่กับชาวบ้านทั่วไป ไม่มีลักษณะหรือพฤติการณ์ใดบ่งชี้ให้เห็นว่าเป็นการ
เข้าไปตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือเข้าไปเยอเยอหาความผิด ประกอบกับจำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๐
ถึงที่ ๒๓ ที่ ๒๗ และที่ ๒๘ ก็ไม่ได้แสดงหลักฐานเป็นภาพถ่าย รายงาน หรือบันทึกผล
การตรวจสอบข้อเท็จจริงที่ตนเองทำขึ้นโดยตรงเป็นพยาน นอกจากนั้นจำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๑
ที่ ๒๒ ที่ ๒๗ และที่ ๒๘ มิได้มาเบิกความเป็นพยานสนับสนุนข้อกล่าวอ้างของตน
พยานหลักฐานที่โจทก์นำมาสืบจึงมีน้ำหนักรับฟังได้มากกว่าพยานจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙
ข้ออ้างของจำเลยดังกล่าวจึงฟังไม่ขึ้น เชื่อว่า จำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๐ ถึงที่ ๒๓ ที่ ๒๗ และ
ที่ ๒๘ เข้าไปอยู่ในที่ดินพิพาทเช่นเดียวกับจำเลยอื่นโดยไม่อาจอ้างสิทธิใด ๆ ได้ จึงเป็นการ

รบกวนการครอบครองของโจทก์ อันเป็นการทำละเมิดต่อโจทก์ โจทก์ย่อมมีสิทธิฟ้องขับไล่
จำเลยที่ ๑๒ ที่ ๒๐ ถึงที่ ๒๓ ที่ ๒๗ และที่ ๒๘ ได้ตามที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัยไว้โดย
ละเอียดและชอบด้วยเหตุผลแล้ว ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกา
ของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๒๙ ข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นคดี
พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ.

นายชลสิทธิ์ สวัสดิ์ทิต

นางอุบลรัตน์ ลุยจิกภัย

นายสรรทัศน์ เอี่ยมวรชัย

